

Izhaja vsaki četrtki ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in nanašila sprejema upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Stranka dela.

Stranka resnega, previdnega plodonosnega dela je naša Slovenska Ljudska Stranka, ki je edina izmed mnogih strank ljudstvu že pokazala, da so ji sebični nameni neznani ter da ji ni za osebno mast in mast, in da ji je v resnici blagor ljudstva pri srcu. Ako pogledamo voditelje naše stranke v mestu in na deželi, vidimo, kako nesebično delujejo za ljudski blagor. Na deželi vodijo našo koristno gospodarsko organizacijo sebični in požrtvovalni duhovni, ki, kot taki — to je pribito — ne iščejo, da bi zaslužili in se okoristili pri naših gospodarskih napravah, marveč delajo za to, da se ustojijo, vodijo zavode brezplačno, delajo in vsodbujajo ljudstvo k varčnosti, treznosti in k poštenosti. To naši nasprotniki dobro vedo, zato je njihov glavni boj obrnjen proti naši rodoljubni in hrovščini. Izmišljajo se o nji vsakovrstne napake, da jih potem razbobnajo med ljudem in da pokažejo: „Glejte jih, taki so“, medtem ko sami sebe ne vidijo ter jim vse dovoljeno, tudi najumazanejša, spekulativna in izkoriščevalna dejanja.

Z dežele nam dohajajo glasovi, koliko sirot, sužnjev liberalnih, bogatih kmetov in magnatov so naše gospodarske naprave rešile. S solzami v očeh nam ti reveži prišli iskati pomoči k našim gospodarskim napravam, ki so v resnici takimi zatiranim revežem v prvi

vrsti namenjene. Pomagalo se jim je iz tiranskih krempljev. Solze hvalečnosti so igralo v očeh revežev rešenih iz odurovskih krempljev liberalnih brezsrčnežev.

V bližnji goriški okolici je liberalno-agnarni magnat hotel te dni vreči na cesto revno družino zaradi par sto kron, ki mu jih je bila dolžna. Maščevati se je hotel liberalni brezsrčnež nad revno družino zaradi neke ničarije. Revna družina se je zatekla k naši gospodarski napravi, katera ji je priskočila na pomoč ter jo otela krempljem agrarno-liberalnega oduroha. To se je zgodilo te dni v bližnji goriški okolici. Koliko je takih slučajev, vedo najbolje voditelji naših gospodarskih zavodov na deželi.

ln kdo vodi boj proti naši organizaciji? Tisti, ki so v živo prizadeti po njej, v prvi vrsti, kakor rečeno, vaški bogataši, katerim trgajo naši zavodi iz krempljev reveže-sužnje. Nadalje vodijo boj proti naši stranki razni krčmarji, ki izjemajo revno ljudstvo, ki se ne zna brzditi v pijači, mu dajo toliko piti, da ga omamijo, da revež postane pijanec, zaide v dolgove in krčmar le čaka komaj trenutka, da se vknjiži na njegovo malo posestvo. Nesrečnež potem mora trobiti v rog njegovega upnika, sicer ga vrže na cesto.

Nadalje delajo proti naši stranki vsi tisti ljudje zakrnjenega srca, ki jim je čut za moralno in vzgledno življenje ter pošteno obnašanje zamrl vsled izprijenosti, katerim je božja beseda farško farbanje, sv. zakramenti farška pre-

friganost in Bog — trehuh. Le pogledmo po deželi, ali ni tako.

Sicer ti ljudje dvomljive vrednosti sami priznavajo, da naša stranka dela za ljudstvo, a vsaka najmanjša nerednost v naših vrstah jih spravi na konja, da kažejo s prstom na nas. Seveda, naši pristaši bi morali biti po njih mnenju čisti kot angeli in vsaka najmanjša pega bi jih okužila z gnjilobo pregrehe; medtem ko se smejo oni obnašati kakor neumna živina, pa so vseeno vzor rodoljubov, poštenjakov, kot kristal čistih neomadeževanih delavcev za človeški blagor. — Taka je njih moralna. —

Stranka dela za ljudstvo je naša stranka. Prepletla je celo deželo z gospodarskimi in izobraževalnimi društvi. Prva skrbijo za varčnost, pridnost in gospodarsko povzdigo našega ljudstva, druga pa služijo izobrazbi ter pripravljajo zlasti našo mladino k cilju zrelih, izobraženih in s krščanskim prepričanjem prešinjenih mož. Temelj vsi naši organizaciji so krščanska načela. Ta načela so edina, ki zamorejo osrečiti ves človeški rod. Le oni, ki živijo po teh načelih, ne bode nikdar delal krivice svojemu bližnjemu. Saj velevajo vendar ta načela ljubiti svojega bližnjega kot samega sebe.

Zato pa slovensko ljudstvo, oprimi se stranke, ki goji ta načela in obrni hrbet protivnikom teh načel, katerih imamo tudi med nami žal že preveč. Obrni hrbet lib. agrarcem, ki te izvablajo na kriva pota in ki ne iščejo pri tebi nič drugega nego to, da bi se s teboj okoristili.

Na Brezje!

Tisoči in tisoči katoliških Slovencev romajo vsako leto v slovenski Lurd k Mariji Pomočnici. Ni ga skoraj Slovenca, ki bi mu ta božja pot ne bila priljubljena, ki bi ne iskal na Brezjah večkrat v življenju tolažbe in pomoči nebeške Mater. Nanjo zaupa slovensko ljudstvo. Njej se hoče priporočiti tudi slovensko krščansko učiteljstvo, da ne omaga v težkih borbah sedanjega življenja.

Na lanskem tako krasno uspelem shodu „Slomškove zveze“ v Bohinjski Bistrici se je sprožila želja, naj bi bilo letošnje glavno zborovanje na Brezjah. Odbor se je o tem posvetoval ter je nasvetovanemu predlogu pritrnil. Naša velika skupščina bo torej na Brezjah v četrtek, dne 2. septembra.

Odbor zadržano pričakuje, da se udeležijo zborovanja vse članice in člani naše zveze; poleg teh pa vabi tudi vse svoje prijatelje. Svobodno naj se pri-

družijo tudi tisti, ki nam sicer niso nasprotni, pa imajo polno predsodkov, nabranih v nam sovražnih časopisih in v družbah, v katerih so prisiljeni živeti. Prijatelji, pridite in ogledite si naš zbor od blizu! Prepričali se boste, da ste v zmoti, da ste nas krivično presojali.

Ne smemo prikrivati, da je še velik del slovenskega učiteljstva izven našega tabora; toda malo, malo jih je, ki bi se nas izogibali iz prepričanja, saj je znano, da se povečem vsi neslomškarji drže v rezervi „radi ljubega miru“, iz komoditete, iz neumljivega strahu, ker nimajo poguma javno priznati, da niso liberalci. Učiteljstvo naj pomisli, da ogromna večina našega ljudstva obsoja vse one, ki se postavljajo v vrste nasprotnikov katoliških Slovencev, ki niso v krščanskem taboru.

Organizacija naša je kremenita, saj je prišla na površje po ljutih bojih, saj ima neomajno podlago v katoliških načelih. „Slomškova zveza“ je nastala v burnih časih tedaj, ko so hoteli ves učiteljski stan vpreči v liberalni jarem. Ali uprav z ustanovitvijo naše zveze smo hoteli pokazati vsej javnosti, da ne maramo sprejeti jarma duševnega nasilstva. Ej, kako je takrat zahrumelo! Iz vseh kotov so švigale strele in puščice, od zgoraj pa se je usipala nemilost... In strli, zadušili bi nas bili tedaj, ko bi naša organizacija ne imela zaslonbe pri našem ljudstvu. — Tisti viharni in gromoviti časi so — hvala Bogu — minili! Tudi za nas je prisijalo solnce prave svobode. Ko si je ljudstvo izvojevalo politično zmago, smo se okrepili tudi mi. Sedaj pa lahko brez strahu povemo, kaj smo, pristo lahko izražamo in povdarjamo svoja načela. In ko bomo na Brezjah zbrani, ko se bomo poklonili nebeški Materi Mariji, bo marsikomu priklopela iz srca topla zahvala, ker nam je dal Bog dovolj moči, da smo vztrajali toliko časa v težkih borbah, a prosili ga bomo tudi, da blagoslovi delo „Slomškove zveze“ na korist našega stanu in našega naroda.

Tovariši in tovarišice — brez strahu na plan!

Dnevni red

občnega zбора „Slomškove zveze“.

kibo dne 2. septembra ob 10. uri dopoldne na Brezjah v Gabrijelčičevem salonu.

1. Poročilo odbora.

2. Predavanje.

a) O poeziji v ljudski soli in njenem estetiškem vplivu na učence. (Dr. Janko Bezjak, gimnazijski nam

Podoreharji.

Govest iz naših gor. Spisal Jos. Košanov.

(Dalje.)

„Ohó, nova trafika! Eno viržinko bi res rad“. Vstopil je, salutiral in začudil: „Gostilna tudi?“

„O Janez, še poznala te ne bi“, ga pozdravila Skočirjeva Pepca, mlado deklo, živahnega temperamenta.

„Pojdi, no... viržinko mi daj, pa tri vina...“.

„Vina? Imamo samo pivo“, mu je odgovorila med tem, ko je odpirala omaro in dajala smodke.

„Dobro. Bom pivo.“.

Janez se je vsedel, prižgal viržinko, ko mu je prinesla pivo, je nallil in v sobo je prišel še ta in oni, pogovorili so se o marsičem, nazadnje pa Sitarjev vstal in odšel.

Iz Starega sela je šel po bližnjici že zeleneča polja in v četrto uri je doma, kjer so ga sprejeli kakor bre vsprejeti le slovenska mati sina, kačujočega se iz trpljenja....

Na veliko soboto je bil Janez pri podoreharjevih. Pripovedoval je Francetu,

ki je ležal v postelji in vsako toliko časa votlo pokašljeval, vse podrobnosti iz vojaškega življenja.

„Deset let bi bil raje vojak, kakor pa tako mlad bolehati in čakati na smrt“.

S težavo je izgovoril France te besede in zakašljaj.

„Saj ni tako hudo“, ga je tolažil Janez in Marica, ki je prišla tedaj slučajno v sobo in slišala bratove besede, mu je dajala tudi z ljubečimi besedami upanje v boljše čase.

„Le tiho mi bodita z lepimi besedami. Ne pomagajo vse nič. Bolezni ne odženejo. Jaz pa vama že lahko govorim, da čakata dneve veselja...“.

Marica je pogledala vdano brata in odšla, Janez pa mu je stisnil roko hvalečnosti.

„Ljubezen je, ki zmaguje in vlada svet, ne denar“, je vzdihnil France. In Janez mu je pritrnil. Tedaj pa so zunaj zadoneli velikonočni zvonovi in pesem vstajenja se je glasila veselo in zmagovalno v jasni pomladanski večer...

(Dalje prihodnjič.)

ravnatelj in šol. svetnik v Ljubljani.)

b) O reformi deželnih šolskih zakonov. (Ivan Bregar, nadučitelj v Gornji Šiški.)

c) Eksperimentalna pedagogika. (Eugen Jarc, gimn. profesor in deželni odbornik v Ljubljani.)

3. Slučajnosti.

Pred občnim zborom ob 9. uri bo za udeležence sv. maša v Marijinem svetišču. Petje bodo oskrbeli zborovalci.

Skupen obed bo ob 1. uri popoldne v Gabrijelčičevi restavraciji, kjer bo na predvečer prijateljski sestanek onih udeležencev, ki pridejo na Brezje že prejšnji dan.

Prenočišče bo lahko vsakdo dobil, ako se poprej prijavi tajniku S. z. nadučitelju I. Štruklju v Dobrepoljah.

Dobrepolje, dne 1. avgusta 1900.

Ivan Štrukelj,

Fr. Jaklič,

t. č. tajnik.

t. č. predsednik.

Politični pregled.

„Slovanska Enota“.

Slovanska Enota je v svoji seji v torek po dvehurnem posvetovanju sklenila, da

1. proti vladnemu sistemu slejko prej vztraja na stališču najodločnejšega nasprotstva in s sedanjim vladnim sistemom ne stopi v pogajanja.

2. Sklep glede taktike v nastopu zoper vladu si Slovanska Enota pridržuje do sklicanja državnega zbora.

3. Slovanska Enota se udeleži konference Glabinskega.

4. Slovanska Enota zahteva, da se da jeseni deželnim zborom na razpolago zadostni čas za zasedanje.

5. Na predlog poslanca Choca Slovanska Enota najodločnejše obsoja nečuvstvene persekucije, ki se vrše proti Slovanom na Nižjem Avstrijskem in od vlade najenergičnejše zahteva, da slovanske minoritete izdatno štiti.

Slovanska Enota je sklenila posvetovati se v eni prihodnjih sej glede vstopa Rusinov v Slovansko Enoto. Te pomembne seje Slovanske Enote se je udeležil rusinski poslanec Romančuk.

Parlamentarni položaj.

V torek se je vršilo na Dunaju posvetovanje načelnikov parlamentarnih klubov in sicer na vabilo načelnika poljskega kluba, prof. Glabinskega. Tega posvetovanja so se udeležili vsi vabljenci razum čeških radikalcev. Na tem posvetovanju pa ni prišlo do nikakega pozitivnega uspeha in to zaradi tega ne, ker so zastopniki „Slovanske Enote“ izjavili, da „Slovanska Enota“ ni storila nobenega sklepa ter da bodo Slovani tudi v prihodnjem zasedanju državnega zbora obstruirali ter da ne morejo zastopniki „Slovanske Enote“ prevzeti nikakih obveznih obljub do sklicanja državnega zbora. Na predlog poslanca Steinwenderja se je sklenilo, delati na to, naj se pogajanja med vladu in strankami nadaljujejo, da se omogoči delovanje zbornice ter naj se o primernem času zopet skliče konferenca načelnikov klubov.

Drobne politične vesti.

V Barceloni je obsedno stanje odpravljeno. — Spopadi med Srbi in Albanci so ponehali. — Turčija je dovolila prehod skozi Dardanele ruskima cesarskima jahtama „Standard“ in „Stella Polare“. — Prehod bolgarskih ladij skozi Dardanele, ki je bil do sedaj dovoljen brez vsake pristojbine, bode odslej dovoljen le proti plačilu določenih pristojbin. — Splošni štrajk na Švedskem se je izjalovil. Največje zasluge pri tem imajo železničarji, ki so se izrekli proti štrajku.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. Ana Pich 5 K, Amalija Bril 1 K, Alojzij Poljšak, Gabrije 1 K, Gatnik Anton, zidar Renče 1 K, Posojilnica in hranilnica Cerčno 20 K, Andrej Leban, Črniče 12 v, Marija Trampuš v Gorici 2 K, v nabiralnikih: tobakarna Petra Krebelj 2 K 10 v, v gostilni Antona Lasič 1 K.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladu Njega Veličanstva cesarja [Franca Jožefa I.]

Za „Alojzijevišče“

je darovala „Posojilnica“ Cerčno 20 K.

Za „slovensko dijaško zvezo“ so darovali: Dr. Janežič, prof. bogoslovja v Ljubljani 5 K; dijaki v knezoškofijskem zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu 6 K 20 v; Alojzij Markež, prefekt v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu 2 K; Avgust Mehle, dijak 20 v; Franc Tušar, abiturjent 2 K 20 v; Ignacij Leban, župnik v Batujah 3 K.

Bog povrni!

Pazite na volilne imenike!

Vsak naš somišljenik naj gre gledat pravočasno, če je vpisan v volivnem imeniku on in njegovi znanci. Vsi na delo!

Domače in razne vesli.

Cesarjev rojstni dan. — Na predvečer cesarjevega rojstnega dneva je mestna godba igraje šla po glavnih mesta cestah.

Na cesarjev rojstni dan pa so že ob 5. uri zjutraj naznanjali strelji za našo državo važen dan.

Ob 8. uri je bila sv. maša za vojaštvo v cerkvi sv. Ignacija. Ob 10. uri pa je bila slovesna sv. maša za civilne in vojaške dostojanstvenike.

Ob 12^{1/2} uri je bil obed pri Nj. prevz. preč. g. knezonadškofu pri katerem je bilo 24 povabljenecv dohovnov in voditeljev raznih uradov.

Nj. prevz. g. knezonadškof, je držal govor na čast Nj. Veličanstva.

Vsi javni uradi so imeli ta dan razobešene zastave.

Volilci pozor! — Reklamacijski čas za deželnozborske volilne poteka. Zato naj se požurijo naši somišljeniki, da pregledajo volilne imenike natanjko ter pravočasno uložijo reklamacije in sicer proti vsem nepostavnostim, katere opazijo. Ponekod ni bilo, kakor čujemo, običajno na javnem prostoru pred cerkvijo itd. razglašeno, da so volilni imeniki razloženi na vpogled, marveč se je dolični razglas nabil jednostavno na občinsko desko. Tako postopanje je nepostavno, in tudi proti temu naj se naši somišljeniki pritožijo. Glede upisovanja volilcev v volilne imenike za skupino kmetskih občin so imeli volilni imeniki zadnjih občinskih volitev služiti le kot pripomoček, niso pa nikakor merodajni za opravičenje jednega ali drugega, da bi smel ali pa da ne bi smel biti vnešen v volilne imenike v skupini kmečkih občin za predstoječe deželnozborske volitve.

Bratskim društvom in somišljenikom!

Dne 22. avgusta se vrši slavnostna otvoritev našega

„DRUŠTVENEGA DOMA“ V MIRNU

in okrožna telovadba goriških „Orlov“. Ta dan priredi naše društvo velik o celodnevno

SLAVNOST

s sledečim vsporedom:

Predpoldne:

1. Od 8. do 9. ure sprejem gostov pri mirenskem pokopališču; nato odhod z godbo k
2. sv. maši, ki bo ob 9. uri na Gradu pri Mirnu; po sv. maši skupen odhod v »DRUŠTVENI DOM«.
3. Ob 10. uri slovesno blagoslovljenje „DOMA“.
4. Od 11.—12. ure mladeniški shod.

Predavanja:

- a) Fr. Kremžar: »Skrb za naraščaj«.
- b) Dr. L. Lenard: »Naša organizacija in protialkoholno vprašanje«.
- c) Fr. Terseglav: »Krščanska ideja — trdna vez naše organizacije«.

Popoldne:

1. Točno ob 4. uri velika okrožna javna telovadba.
2. Ob 5. uri manifestacijski shod.

Govora:

- a) Dr. Breclj: »O naši društveni organizaciji«.
  - b) Dr. Dermastija: »Zmagujoča krščanska ideja«.
3. Nastopi pevskih zborov.
  4. Ljudska veselica z javno tombolo.

Bratska društva se vabijo, da se vdeležijo te slavnosti z zastavami, pevskega zbori, da bode ta slavnost otvoritve prvega „društvenega Doma“ na Goriškem tem lepše vspela.

Ker se te slavnosti udeleži tudi predsedstvo zveze »Orlov« iz Ljubljane ter razne druge korporacije, naj tudi bratska društva in somišljeniki ne izostanejo. Posebno se obračamo do bratskih društev, naj pošljejo na to slavnost mladino, da se pri zborovanju in celi slavnosti navduši za naše ideje. Bodi ta prireditelj tabor naše krščanske izobraževalne organizacije.

S krščanskim pozdravom:

Okrožje Orlov:

Kat. del. društvo v Mirnu:

A. Vuk, predsednik.

L. Spacapan, predsednik.

I. Puhar, načelnik.

Opomba. — Bratska društva, ki se pripeljejo z državno železnico, prosimo, da blagovolijo priti z brzovlakom, ki pride v Gorico ob 7 uri 14 min. Ona s Tržaškega pa naj pridejo z južno železnico ob 7 uri in 15 min. Na obeh postajah bodo čakali došle goste tramvaji s konji, kateri bodo vozili naravnost v Miren.

Popoldne pa od 1. ure naprej bodo čakali tramvaji v ulici Cipressi pred kavarno „Dogana“, od koder bodo vozili naravnost v Miren.

V imenike za volitev poslancev v skupini kmečkih občin imajo vsi tisti pravico biti vpisani, ki so ob razpisu novih deželnozborskih volitev plačevali toliko davka, da bi imeli pravico po tem razmerju biti vpisani v volilne imenike za občinske volitve v prvem ali v drugem volilnem razredu, tudi če so bili pri zadnjih občinskih volitvah izpuščeni iz volilnih imenikov. Vpogled v reklamacijski dobi 14 dni mora biti dovoljen vsak dan in ne le ob nekaterih dneh v tednu, katere določiti se je zljubilo temu ali onemu županstvu. Kot navadne uradne ure se morajo smatrati ure od 8. do 12. in od 2. do 5. ali do 6. in to vsak dan in ne le ob nekaterih dnevih. Toliko našim somišljenikom v pojasnilo, in če jim hoče v tem pogledu kako županstvo staviti ovire, pritožijo naj se takoj pri pristojnem okrajnem glavarstvu.

Duhovske spremembe. — Veleč. g. Anton Sok, sedanji administrator v Dol. Tribuši pojde za župnijskega administratorja v Jageršče; č. g. Josip Kos, kaplan v Cerknem za župnijskega administratorja v Dol. Tribuši; č. g. Ivan Kenda, drugi kaplan v Cerknem je imenovan za prvega kaplana ravnotam, na njegovo mesto pride č. g. Josip Vodopivec, kaplan v Črničah; č. g. Alojz Majcen, novomašnik je nastavljen za kaplana v Črničah.

25-letnici mašništva. — V torek je minulo 25 let, odkar sta darovala prvo sv. mašo preč. gospoda Anton Berlot, dekan v Kanalu, in Miklavž Kocijančič, župnik v Ročah na Tolminskem. Naše preserčne čestitke!

25-letnico svojega mašništva je praznoval v pond. na slovesen način v župni cerkvi sv. Roka profesor veronauka na tuk. višji gimnaziji, preč. g. Frančišek Cleri.

„Svobodna Misel“. — Ta protikrščanski list, kateri prihaja tudi na Goriško v mnogih iztisih, je začel odkrito nastopati proti naši sv. veri. Začel je delati propagando med ljudstvom za izstop iz katoliške cerkve. Takemu listu boj do skrajnosti! Rodoljubi, varujte posebno mladino pred kugo pohujšanja!

Učitelji in sicer agrarno-liberalni učitelji se pripravljajo, da se vržejo v volilni boj pri prihodnjih deželnozborskih volitvah z vso besnostjo. Agitirajo med ljudstvom kar se da. Kak namen imajo pri tem, smo že večkrat povedali, kar sedaj še enkrat ponovimo. Agrarno-liberalna stranka jim je obljubila, da jim po njih volji poviša plače, pa naj stane to kar hoče, le da jim pomagajo te šmertane „klerikalce“ pri volitvah poraziti. Ko so liberalni učitelji stavili to zahtevo in rekli, da se morajo učitelji uvrstiti v uradniške plačilne razrede od XI. do VIII., t. j. da bi dobivali 2300 K do 5400 K letne plače — to je bilo na učiteljskem sestanku 7. septembra 1908 v Gorici, na katerega so povabili agrarno-liberalne poslance — so agrarno liberalni načelniki molčali k temu ter s tem pritrdili, da bi to tudi izpolnili. To bi se moralo zgoditi pa le s povišanjem doklad na izravne davke. In ako bi se to res zgodilo, da bi se plače učiteljem tako povišale, da bi dobivali učitelji letnih 2300 K do 5400 K, bi se morale doklade na izravne davke povišati na 300%. Kaj pomeni to, menda vsakdo razume! Na ramena našega kmeta, ki se tako komaj diše pod težo davkov in doklad, se ne sme vinarja več naložiti za šolstvo. To naj si zapomnijo agrarni liberalci! Kmetje pa naj premislijo, kam bi jih zavedli liberalni učitelji, z agrarci pred. Oskubli bi jih do golega!

Kdo je zmagal v zadnji parlamentarni bitki. — Glasilo Bilinskega, „Die Zeit“, je objavila članek, v katerem odkrito priznava, da so bile poražene vladne stranke in da je premagala obstrukcija. Kaj porečeta k temu Mrmolja in Jože Štrekelj?

Lojzetu Štreklju „Soča“ kadi. Sedaj jaše Lojze kobilice, katere ga morajo spraviti v deželni zbor. Liberalci so Štreklju prišli po nedolžnem zaslugi za podporo, katero so dobili učenci na Krasu za pokončevanje kobilic. Ne vemo, kaj si misli Lojze, ko to čita. Sakrabsko kislja limonada je to! „Soča“ je pisala, da je Lojze dosegel 10.000 K podpore za to. Mi pa vemo, da je vlada potrosila za pokončevanje kobilic okoli 20.000 K. Kdo je izpostoval še drugih 10.000 K? Na tem mestu povemo še enkrat, da je Lojze Štrekelj nedolžen pri tej podpori! Drugim gospodom in sicer strokovnjakom, ki imajo pri vladi večjo besedo kot Lojze, se je zahvaliti za te vladne tisočake. Lojze naj bo le tih, sicer mu še enkrat zapojemo pesem o kobilicah.

Splošnega avstrijskega katoliškega shoda menda ne bo, ker se ga Slovenci in Čehi ne udeležijo. Nameravajo začetkom novembra prirediti le nemški katoliški shod z istim sporedom.

Na znanje se daje članom in članicam „Kat. del. društva“ in društva „Skalnica“, da je zbirališče za odhod k nedeljski mirenski slavnosti ob 7. uri zjutraj v Semeniški ulici št. 16.

Razpis štipendija. — Začetkom šolskega leta 1909/10 se ima podeliti štipendij iz ustanove Blaža Riavec v letnem znesku 180 kron. K uživanju tega štipendija so poklicani učenci, ki obiskujejo kako ljudsko šolo ali gimnazijo in sicer najprej taki iz lahte po materi ustanovitelja in slednjič fantiči, kateri imajo domovno pravico v Batuški ali Šempaski fari. Uživanje štipendija traja do konca gimnazijskih študij.

Vinska pokušnja na slov. dež. kmetijski šoli v Gorici. — Da spoznajo naši vinogradniki, kako se ima vino pripravljati, oziroma kakšno vino cenijo na severju, naročil je deželni odbor potom društva za varstvo avstrijskega vinarstva pri znamenitih tvrdkah zbirko nižavstvijskih vin. Ta vina se bodo dajala našim vinogradnikom drugo nedeljo dne 22. avgusta ob 10. predpoldne na slov. dež. kmetijski šoli v Gorici (Tržaška cesta št. 43) brezplačno pokušati. Obenem se bodo pokušala tudi karakteristična domača vina. Pri pokušnji bo predaval ravnatelj Štrekelj o umnem kletarstvu.

V Ogleju so pri prenovitbi bazilike našli dragocene mozaike. Izkopavanja se nadaljujejo. Vodi jih nadinženir Mahnič.

Visoki gostje v Bohinju in na Bledu. — Na povratku iz Italije se je dne 7. t. m. ustavila v Bohinju nadvojvodinja Marija Jožefa, mati bodočega prestolonaslednika, nadvojvode Karla Franca Jožefa. V nedeljo je prisostvovala sv. maši v cerkvi sv. Janeza ob Jezeru. Vso mašo je klečala.

Predminoli pondeljek se je podala s svojima sinovoma, Nj. ces. vis. Karolom in Maksom na Bled. Čeprav je potovala inkognito se je obisk na Bledu razvil v intimno, ljubeznjivo slavlje.

Pri obedu je svirala zdraviška godba primerne komade.

Ob 5. uri so se visoki gostje odpeljali na jezero pozdravit „otoka milo cerkvico“. Veliko gostov se je nabralo v cerkvi ter molilo za blagor visokih gostov. Po dovršeni pobožnosti so si ogledali cerkev ter potem kupili v prodajalni nekaj spominkov. Mlajši sin, ki zna dobro češki, si je kupil knjižico „Bled nekdanj in sedaj“. Pri vožnji od otoka do hotela je v naglici zbrani cerkveni zbor prepeval slovenske narodne ter umetne pesmi, ki so vidno ugajale.

Bled je takoj, ko se je vest o visokem pohodu raznesla, razobesil zastave v znak navdušenja in udanosti. Nj. ces. vis. so si tudi peš ogledali Bled ter so polni hvale o njega krasoti.

Ob 9. uri zvečer so se visoki gostje odpeljali iz Lesec v Ljubljano, odkoder so odrinili v Postojno, ter si ogledali postojnsko jamo.

Profesorji dr. Kušar, Franc Komatar in ravnatelj Wiesthaler so dobili za leto 1909/10 dopust, da spišejo slovenske učne knjige.

„Divjega lovca“ vprizori v nedeljo 29. t. m. „Kat. izobraževalno društvo“ v Vrhopolju pri Vipavi.

Izseljevanje v Ameriko preko Trsta. L. 1908 se je izselilo v Ameriko preko Trsta 5908 oseb. To število je dosti majhno, ako se primerja s številom izseljencev v l. 1906 in 1907. L. 1906 se je izselilo v Ameriko preko Trsta okoli 18.000 oseb, l. 1907 okoli 21.000. Največ izseljencev je bilo iz Galicije in Dalmacije. L. 1908 pa se je vrnilo domov čez Trst okoli 20.000 izseljencev, kar jasno dokazuje, da je v Ameriki slabo.

Iz Weiskirchna na Niževavstrijskem nam piše naš naročnik, da so te dni ubili delavca Ivana Zajca, doma s Kranjskega blizu Ljubljane, ki je delal pri gradnji neke železnice. Zapri so radi tega več delavcev. Poboji se tam večkrat ponavljajo. V kratkem času je to uže tretja žrtev. Krivo je temu žganje, katerega delavci tam preveč pijejo in pa igra. — V omenjenih krajih kaže letina dobro.

Mesne novice.

m Umrl je v ulici Aquileja v Gorici mnogoletni naš naročnik Franc Doljak, čevljarski mojster, ki je zapustil udovo in 6 nedoraslih otrok. N. p. v. m.

m Nesreča vsled neprevidnosti. V torek popoldne je prišel nekdo z Ločnika v trgovino s kolesi nahajajoča se nasproti gledališčne kavarne. Pred vratmi trgovine pa je pustil na tleh zavoj, v katerem se je nahajalo 6 kg smodnika. Slučajno so tam blizu popravljali neko kolo 18 letni Miserit, neki Zakrajšček in še en drugi deček. Imeli so opraviti s kosom razbeljenega železa, katero so hoteli pritakniti h kolesu. Nesreča pa je hotela, da je razbeljeno železo padlo na tla in se zatikalo k zavoju smodnika, vsled česar se je smodnik vžgal ter hudo opekel vse zgoraj omenjene. Posebno hudo ožgan je bil Miserit, katerega so prenesli v bolnišnico. Neprevidneža pa, ki je pustil smodnik pred vratmi trgovine, spremili so na na policijo, kjer so ga vzeli na zapisnik.

m 120 let staro platano na vogalu vojašnice na Travniku so izkopali. V sredini je bila trohla. Unel se je v laških listih prepričani zaradi izrutja tega drevesa. Nekateri so jokali za drevesom, drugi pa opravičevali njega smrt!

m Utonil je v Soči in sicer v obližju mestnega konjederca 13-letni deček Viktor Pahor z Rafuta. Šel se je ob 3 urah popoldne kopat s svojimi tovariši, ki so ga sicer potegnili iz vode, ko je še dihal, pa je kmalu na to izdahnul svojo dušo.

Iz goriške okolice.

g Renče. — Iz zanesljivega vira vemo, da se napravi prav gotovo l. 1910 prehod čez železnični tir pri postaji Volčjadraga. Za ta prehod se je mnogo potrudil poslanec Fon ter konečno dosegel, da je železnično ministerstvo sklenilo napraviti železen most za pešce pri imenovani postaji.

Regulacija hudournika Renča bo kmalu končana. Ne vemo pa, kako se bo sponesla ta naprava?

Pasji kontumac je pri nas prav

strog. Če dobi orožnik kako malo psè zunaj, takoj pride globa. Dovolj naj c. kr. okr. glavarstvo da vprašamo: 1. Zakaj ni v sosednih občinah tako strog kontumac, posebno v tistih, od koder so se menda stekli? Tako n. pr. občine na Krasu. 2. Zakaj smejo v Gorici in tudi v okolici psi z nagobčnikom ali celo brez tega ven, pri nas pa ne? 3. Zakaj se lovskim psom dovoli loviti brez nagobčnika in dovoli tudi, da smejo z nagobčnikom iti z gospodarjem? Čemu lovcem ta privilegij?

Po slovenskih in tudi italijanskih listih se brez potrebe piše o zadnjem velikem dvadnevnom plesu v Renčah. Narodnim gromovnikom ni prav, ker so pri tem godli italijanski godci iz Gorice. Res Slovenija se mora jokati nad takim strašnim izdajstvom! Naša skromna sodba pa je, da je dvadnevno neumno zapravljanje in skakanje, je za narod moralno in gmotno škodljivo, naj že pri tem piskajo slovenski ali pa italijanski godci!

Posesnik Štiblj iz Šturij začel je tu zraven mlina kopati temelj, da postavi ob Vipavi žago ali pilo. Kopal pa je menda na občinskem svetu, zato mu je županstvo delo ustavilo. Kako se bo ta preporna zadeva končala, se še ne ve!

Nov križev pot je darovala naši cerkvi Marija vdova Cernitzova iz Trsta. Delo je izvršil slikar Zangrando iz Trsta. Blagi dobrotnici Bog stotero povrni!

Dne 8. t. m. se je tu slovesno ustanovila „Dekliška Marijina družba“. Začetek je sicer majhen in skromen, pa upamo, da sčasoma družba naraste v kljub vsemu, zbadanju in zaničevanju.

g Šempas. — V nedeljo dne 15. avgusta so agrarci ustanovljali vinarstvo zadrugo za Šempas in okolico. Iz Gorice je došel g. Skaza. V krčmi pri Jož. Humru se je sešlo precej ljudstva. Naš agrarni kandidat g. Fr. Spacapan je za predsednika zborovanju predlagal Jožefa Živec iz Vitovlje in Jožefa Hvala iz Vitovlje za tajnika. Že naprej izdam, da nobeden ni imel težkega dela.

Goriški odposlanec je razlagal način ustanovitve zadruga. Navzoči možje so ga mirno poslušali, umes pa „molili svoj rožni venec“, delali svoje opombe. Posesnik Anton Rijavec se je na to oglasil z opazko, da je ustanovitev še premalo pojasnjena. Šempaski župan g. Krašan se je na to vzdignil in hotel govoriti o svojih žalostnih skušnjah o neki zadrugi, pa sosedje so ga utolažili, da je molčal. Predsednik in tajnik nista imela nadaljnega dela, ker možje so se razšli, da g. predsedniku niti zaključiti ni bilo treba zborovanja.

Agrarci toraj še na papirju niso ustanovili postave za lovitev volilcev za prihodnje deželnozborske volitve.

Z levoga brega Soče pri Gorici.

Dijak nam piše: Dva dijaka sta me obiskala. Bila sta elegantno oblečena. Zlati verižici sta se jima bliščali preko prsi. Petošolec privleče na dan „Svobodno Misel“ ter me vpraša: „Ali poznaš ta list?“ Odgovoril sem mu: „Da, že večkrat sem ga videl.“ Kaj pa pomeni „Svobodno Misel“? Na to vprašanje mi ni znal odgovoriti. Nato sem mu rekel: „Če si drugega mišljenja kakor jaz, kaj obiskuješ kmečkega dijaka, ki se noče podvreči takim sleparjem, ki mislijo, da je človek prišel iz opice, katera je lezla dolgo časa po zemlji in pri tem zgubila rep. Dalje trdiš, da ni Boga. Dovolj mi je! Le pojdi torej v Afriko, ali v Ameriko, kjer živijo opice, in rogovili ž njimi vred po pragozdih, in ko zapaziš, da se kaka opica izpremeni v človeka, pridi nazaj in takoj pojdem s teboj, in videl bodem, kako Bog ustvarja človeka po svoji podobi.“ Nato sta odšla. Še isti dan sem izvedel od svojega prijatelja, da sta to dva „falirana“ gimnazijca. Istopi-fa sta namreč iz šole tri tedne pred sklopom šolskega leta, ker ju je čakalo

dober vspeh in 3 „fajfe“. Taki so liberalni in svobodomiselní študentje. Kar jim zatrobi kak liberalni frakar, pa verujejo, pri tem pa šolo zanemarjajo in se popolnoma pokvarijo.

g Nesroča pri streljanju z možnarji. V torek zvečer so v Kviškem streljali za slaviti predvečer cesarjevega rojstnega dneva. Kar razpoči možnar ter odnese 18 letnemu Jakobu Štekarju popolnoma levo roko. Sedaj je v bolnici.

Iz ajdovskega okraja.

a **Vesello** priredi v nedeljo dne 22. t. m. „Slov. izobraževalno dr.“ Batuje-Selo z jako zanimivim vsporedom. Začetek ob 4. uri popoldne.

a **Vipavska železnica** je imela meseca junija prometa: 14.900 oseb in 3800 kvintalov blaga. Dohodkov je bilo 15.000 K, čez 2000 K več kot ob istem času lanskega leta.

a **Iz Branice.** — Danes smo zvedeli, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Sežani zaukazalo, da se ima vpisati g. kurata Šmid-a v Branici v volivni zapisnik v občino Štjak. Torej gospodje v Štjaku, le počasi! Županstvo ni brez postav! Narekovalo jih Vam bo v prihodnje c. kr. glavarstvo! Ne vganjajte, odgovorni možje, neumnosti! Mislite, da ljudje, ki jih zastopate, nimajo razsodnosti in ne poznajo postavnih potov? Braničarji, zdramite se za svoje županstvo! Pomoči Vam ne manjka!

Popotnik iz Štjaka.

a **Iz Štjaka za Branico.** — Zadnja „Soča“ počastila je tudi naš shod. Zakaj? Zató, ker je bilo tako lepó! Vse polno mežnarjev, cela kompanija pevcev, oh, potem pa še toliko „nuncev“! To bóde našo gardo v oči! — Nazadnje, ko dopisnik ni nič več vedel zjecljati, pravilno govoriti tako ne zna, spravi se je umazanec, ki ima že toliko takih dopisov na vesti, na gospoda nunca braniškega, ki se pa piše „Šmid“ ne „Šmit“. Čudno, svoji ljudje ne poznajo svojega „gospoda“!!

Ne bom zagovarjal gospoda jaz priprosti pevec, ne našega in ne braniškega, znata že sama odgovoriti, če se jima bo zdelo vredno, na tak suh dopis; ali pa če ne poznata preveč dobro dopisna iz preteklih časov!!

Jaz Vam pa to-le povem, Vam dopisun, ki ste bil prišel na božjo pot vohat, ne pa molit in Vam preveč spoštovani g. župan s svojimi očeti stariščinami!

Res smo se dobro imeli v župnišću. Pa na čegave stroške? Na Vaše že ne!

Veste kaj! Ko ste prošnjo braniškega gospoda nunca za volivno pravico tako hitro in odločno rešili, ostalo Vam je gotovo še dovolj časa vzeti našo pevsko zadevo v roke! Vidite, to je bilo nujno! Že toliko let pojemó, se trudimo z učenjem, prihajamo od daleč zvečer vsi vturjeni k skušnjam in rečem lahko, da smo se toliko izurili, da se ne bojimo nikogar. Kedaj smo prejeli še od Vas, g. župan in očette svetniki, kako plačilo?

Tolažite nas s tem, da pojemo v čast Božjo! Da res! In če nismo imeli tega pred očmi, kedaj smo že pustili! Pa Vi, g. župan, kaj pa Vi delate — zastonj, — v čast Božjo?!

Lej ga no, Briganta! Pa bo že boljše pevci, bratje! Še par dni in gosp. županova strahovlada je pri koncu! G. župan, ali ni s 16. avgustom konec Vašega županovanja? Le hitro razpišite obojne volitve, da pomedemo Vas in pa Štreklja trtnika!

Pa brez zamere! Pevec.

Iz kanalskega okraja.

kl **Resniol na ljubo.** — V zadnjem svojem listu ste priobčili pod naslovom

„Pretep“ notico. Vse je bilo tiskano in povedano, kot bi se bilo dogodilo v Levpi.

Res je to: Tisto nedeljo je bil shod nad Avčami. Shod Mar. Dev. Snežnice. V Levpi niti sv. maše ni bilo. Sv. maša za Levpo je bila nad Avčami. V Levpi ni bilo javnega plesa že dobrih šest let. Tiste nedelje je prišel neki kalski škripač najprvo v Zavrh. Pošteni krčmar Brezavšček ga je zapodil. Neduhar (harmonikar) se je napotil h Sv. Štefanu. Tukaj sta mu oba krčmarja, ki sta vse-skozi poštena katoličana, duri pokazala. Siromak je moral par svojih jeremijad zagosti pod milim nebom. Da so ranjeni in zlobec, ki ga je napal, — sami Kalani — pili v eni naših krčem, — zato pa mi od Sv. Štefana pač ne moremo. Levpe z zidom zagraditi ne moremo. Pa v tisti krčmi dotičniki italijanski niso govorili. Kar se je potem zgodilo, zgodilo se je po poti v Kal. Bili so že čez Krajec, — torej pod Kal, — in tam so se skregali in stepli in pobodli. Zločinec se je sam oglasil pri žandarmih v Ročinju. A ti so ga obrnili v Čepovan, češ, da spada Kal pod Čepovan. Kedar bi naši res kaj zakrivili, porečemo sami: naša krivda. Tujih grehov pa ne maramo imeti na vesti.

E den v imenu vseh.

Iz tolminskega okraja.

t **Črna prst.** — Tudi iz naše vasi-ce naj pride v javnost par vrstic. Letos nas pogosto obiskuje burja, ki napravlja mnogo škode. Meseca maja je bila tako huda, da je drevesa ruvala, senike odkrivala ter strehe poškodovale. Nekateri posestniki so imeli do 100 K in še več škode. V tem mesecu pa nas je burja uže dvakrat obiskala. Mnogo krme nam je odnesla. Sadnega drevja je burja mnogo polomila in sadje otrsela. Pa tudi zrelo žito nam je na tla vrgla in ga zdrobila. Škode je mnogo. Pomoči smo potrebni! E den prizadetih.

t **Nesroča.** — Pri gradnji ceste med Sv. Lucijo in Čepovanom je padel z gruščem naložen voz na 16-letnega delavca Jožefa Podgornika ter mu zlomil nogo. Zdravi se v tuk. bolnišnici.

Iz kobariškega okraja.

kd **Iz Kreda.** — Lep dan smo doživeli Krejci 16. VIII. Ustanovili smo si „Kat. slov. izobraž. društvo“. Dasi so naši možje in fantje poleti v svetu, je bila udeležba vendar častna. Vsi so poslušali predavanje g. Kremžarja o izobrazbi. Hvala g. predavatelju! Članov je že sedaj 30 in prepričani smo, da narastejo tekom enega leta do stotine.

K ustanovnemu shodu je poslalo pozdrav bratsko „Kat. slov. izobr. društvo“ v Drežnici, ki že šteje 100 članov.

Naši društveniki so si zapisali v srce besede, ki jih je povedal g. predavatelj. Med lažjo in resnico ni mogoča edinost, edinost more biti tam, kjer vladajo „Katoliška načela“! In po tem se bomo ravnali!

kd **Iz Kobarida.** Dne 25. m. m. okoli 7. ure zvečer se je ustrelil prostak Gustinčič oddelka planincev. V teku dveh let je to že četrti slučaj samomora pri tem oddelku. Kaj je temu krivo?!

Iz komenskega okraja.

km **Kanonična vizitacija v komenskem dekanatu.** — Nj. prevzvišenost naš knezonadškof dr. Frančišek Borgia Sedej bo delil sv. birmo v komenskem dekanatu po tem le vsporedu: Dne 28. avgusta zvečer prihod Nj. prevzvišenosti v Komen; dne 29. avgusta zjutraj delitev sv. birme v Komnu; dne 30. avgusta zjutraj delitev sv. birme v Škrbini, popoldne

v Lipi; dne 31. avgusta zjutraj delitev sv. birme na Vojščici, popoldne v Gorjanskem; dne 1. septembra zjutraj sv. birma v Velikem Dolu, popoldne v Pliskovici; dne 2. septembra zjutraj delitev sv. birme v Kobjeglavi, popoldne v Gabrovici; dne 3. sept. zjutraj posvetitev altarja v Pliskovici, popoldne vizitacija komenskih podružnic; dne 4. sept. delitev sv. birme v Štanjelu, popoldne odhod v Štjak; dne 5. sept. zjutraj delitev sv. birme v Štjaku, popoldne vizitacija štjaških podružnic in odhod v Branico; dne 6. sept. zjutraj delitev sv. birme v zgor. Branici, popoldne v Gabrijah in odhod v Šmarje; dne 7. sept. zjutraj delitev sv. birme v Šmarjah, popoldne vizitacija v Dol. Branici in odhod v Rihemberk; dne 8. sept. zjutraj delitev sv. birme v Rihemberku, popoldne odhod v Dornberg; dne 9. sept. zjutraj delitev sv. birme v Dornbergu; dne 10. vizitacija rihemberških podružnic.

km **Izpod Krasa.** — (Ta, ta nas ovija!) Nam kmetom se slabo godi, zato nam je vsakdo dobrodošel, ki nam obeta, da nam hoče pomagati. S to obljubo je nastopil tudi naš tovariš kmet Mrmolja iz Vrtojbe. Ni čudo torej, da smo se ga posebno zveselili, ker smo mislili, da bo imel več sreče in več razuma za naše nadloge kakor gospodje dohtarji in profesorji. Ali naše upanje do njega se nam je jako ohladilo, ko smo zvedeli, da ni znal sam sebi gospodariti, da je obupal nad obdelovanjem zemlje, da je obesil poljedelstvo na klin, da se je izneveril našemu kmečkemu stanu, da je postal policaj, botegar, mešetar, časnikar in Bog ve še kaj. Pazzljivo smo prebirali, kar je o njem pisala „Gorica“ in „Primorski List“. In ko smo zvedeli, da je agent tistega liberalnega Gabrščeka, je naše upanje zginilo, ker mu nič več ne zaupamo. Kako pa? Če nam že gospod Gabršček toliko let ne zna nič pomagati, kako nam bo njegov hlapec, ki mora tako delati in govoriti, kakor mu gospodar ukaže. Ne, ne, to je že preveč, tako očitno za norca nas ni še nikdo imel! Vedno ima na jeziku kmet, kmet, ali kako hoče nam drugim kmetom pomagati, ko ni mogel sam sebi, ko je bil še kmet? Ko zapusti duhovnik ali učitelj svoj stan, mu potem drugi duhovniki ali učitelji nič več ne zaupajo. In mi kmetje naj od takega kmečkega beguna pričakujemo še čudežev! O ne, ne! Saj bi se nam še naše krave smejale, ako bi vedele, da se damo od takega kmečkega dezertarja za nos voditi. Kogar ni tega sram, pa naj teka za njim, naj kupuje tudi njegov „Glas“, saj ta je zdaj Mrmolja njiiva. O, Mrmolja je zvitá buča! V senci sedeti in z lahkim peresom po papirju praskati je seve lažje, kot s težkim orodjem trdo zemljo na pekočem solncu rahlati! Če bi Mrmolja zares hotel nam kmetom dobro, bi moral nas hoditi učiti kmetovati in gospodariti, ob nedeljah in praznikih pa pisati svoj „Glas“. Na shodih se pa od samih besedi noben kmet ne izredi.

Zatorej kmetje, ki držite še kaj nase, ne dajte se brusiti od Mrmolje, ki nas kmete bolj zaničuje kot vsak dohtar, ker se je našemu stanu izneveril.

Kmet, kateremu poljsko delo ne smrdi.

Loterijske številke.

14. avgusta.

Trst 31 84 63 73 86

Slike

pokojnega prečastitega g. kurata **Jožefa Goloba** se dobe pri fotografu Jerkiču in pa v „Narodni Tiskarni.“

Štev. 2288

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastanil II. četrtleta, t. l. mesecev aprila, maja in junija 1908,

začne v

ponedeljek, 6. septembra 1909,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnike in sicer četrte in ponedeljke, od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Ob sredah in sobotah meseca septembra bodo v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi, od 10. do 12. predpoludne in od 3. do 5. pop.

V Gorici, 2. avgusta 1909.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovln v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franko.

Odlikovana mizarska delavnica
s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice.

Izdeluje

cerkvena dela.

spovednice,

klopi, okvirje,

klečalnice itd.

Vsakovrstna

dela za stavbe.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter
Jedilno fino K 1.04 Marsiglia . . . K 1.20
istrsko „ „ 1.20 Bombay 1.20
Corfú „ „ 1.20 Bari 1.40
Puglie „ „ 1.28 Lucca 1.60
Jesih vinski najfinije 2.00
Milo in luči.

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

Novi deželni in volilni red.

(Dalje.)

IV. Kako se vrši volitev poslancev.

§ 35. Vodstvo volilnega opravila vsake posamezne volilne skupine, ki se mora vršiti v navzočnosti volilnega komisarja, se izroči v vsakem volilnem kraju, oziroma na vsakem volišču, volilni komisiji, ki obstoji:

1. za vsako volilno skupino veleposestva iz štirih članov, katere izvolijo volilci in iz treh članov, katere imenuje predstojnik deželne politične oblasti;

2. za trgovsko in obrtno zbornico iz predsednika ali njegovega namestnika, katerega določi predsednik sam, iz 2 članov zbornice, katere izvole volilci in iz drugih dveh članov zbornice, katere imenuje volilni komisar;

3. za volitev poslancev mest, trgov, industrijskih krajev, kmetskih občin in splošnega volilnega razreda za vsak volilni kraj iz župana ali njegovega namestnika, ki ga določi župan, iz dveh članov, ki jih izvoli občinski zastop volilnega kraja izmed volilcev te občine in iz dveh članov, ki jih imenuje izmed volilcev te občine volilni komisar.

Volitve v vse volilne komisije se izvrše z glasovnicami in je potrebna za veljavnost izvolitve relativna večina glasov.

Ako ne pride zadostno število volilcev, potrebno v ustanovitev komisije, opravlja posle volilne komisije volilni komisar.

Volilni komisar mora skrbeti za vzdrževanje reda in miru tekom volilnega opravila in da se izpolnjujejo določila volilnega reda.

Ne sme dopuščati, da bi volilna komisija prestopila svoje področje.

Ko se prične volilno opravilo, prepovedani so v volilnici nagovori na volilce.

Volilnega komisarja določi za veleposestvo, za trgovsko in obrtno zbornico in za mesto goriško predstojnik deželne politične oblasti, za druge volilne kraje neposredno predstojna politična oblast prve inštanca.

Služba volilnega komisarja je — ne glede na predpise, veljavne za javne uradnike — častna služba, katero je dolžan prevzeti vsak, ki je v volilnem kraju volilec.

Vsaki volilni komisiji se doda zapisnikar.

§ 36. Volilcem izdane izkaznice dajejo istim pravico do vstopa v volilnico, in veljajo za poziv, da pride brez nadaljnjega vabila volit tisti dan, ki je na njih zaznamovan in ob določeni uri.

Razven članov volilne komisije imajo pristop v volilnico med urami, določenimi za volitev, le volilci, ki imajo izkaznice.

§ 37. Na dan volitve, ob določeni uri in v zbirališču, določenem za to, se začne volilno opravilo s tem, da se ustanovi volilna komisija ne glede na število prisotnih volilcev.

Komisijski člani izvolijo predsednika izmed sebe po glasovnicah z relativno večino glasov; ako je število glasov enako, odloči žreb, katerega potegne volilni komisar.

Ako se volilna komisija ne more osnovati, ker ni zakonitih pogojev, izvršuje posle komisije volilni komisar.

Komisija prevzame imenike volilcev, glasovalne zaznamke in glasovnike.

§ 38. Predsednik komisije predoči zbranim volilcem vsebino §§ 21. in 22. volilnega reda gledé kvalifikacij, potrebnih za izvoljivost, razloži jim, kako se ima postopati pri volitvi in pri štetju glasov in jih pozove, naj oddajo svoje glasove po prostem prepričanju brez postranskih namenov in na način, ki

ga smatrajo po najboljši vesti in vednosti najprimernejšim javnemu blagru.

§ 39. Ako pred začetkom volitve ugovarja kdo volilni pravici osebe, ki je navedena v volilnem imeniku in je prišla volit, ter meni, da je izgubila ista po sestavi imenika kvalifikacijo, odloči tozadevno volilna komisija takoj. Komisija sklepa v tu-označenih slučajih in v vseh drugih slučajih, ki jih navaja ta zakon, z relativno večino glasov brez ozira na število glasujočih.

Predsednik volilne komisije odda svoj glas le, ako so glasovi enako razdeljeni in v tem slučaju je njegov glas odločilen.

Vsaka odločba volilne komisije se mora vpisati v volilni zapisnik. Proti odločbam volilne komisije ni dopuščen utok.

§ 40. Voli se z glasovnicami.

Na vsaki glasovnici se mora napisati toliko imen, kolikor poslancev ima voliti dotična skupina.

§ 41. Neposredno pred začetkom glasovanja se mora komisija prepričati, da je za vlaganje glasovnic določena posoda prazna. (Dalje pride.)

Drobfinice.

Statistika zločincev. — Neki francoski časnik je prinesel statistiko, po kateri odpada na 100.000 prebivalcev: v Italiji 8·12 morilcev, na Francoskem 1·56, v Belgiji 1·78, v Avstriji 2·24, v Nemčiji 1·11, na Angleškem 0·60, na Ogrskem 6·09, na Španskem 7·83, Italija je torej prva.

Kako se pokonča podgane, priporočajo nekateri, naj se razseka prav na drobno surovo meso in navadna čebula in oboje prav dobro zmeša. Na to naj se to zmes povpre na masti ali maslu in nastavi tam, kamor zahajajo podgane. Čez nekaj dni, ko so se podgane privadile mesu, dene naj se med meso mesto navadne čebule na drobno razsekana morská čebula, ki se jo dobiva v mirodilnicah. Ta čebula je za podgane strup. Ker so se podgane privadile na prejšno hrano, žro tudi to, ker ne začutijo morske čebule in poginejo.

Najstarejše društvo na svetu. — Prihodnji mesec slavi v Kotoru društvo „Bokeljska mornarica“ ednajststoletnico svojega obstanka. Društvo se je ustanovilo l. 809 povodom prenosa ostanokov sv. Trifuna v Kotor, kjer se še sedaj v cerkvi istega imena nahajajo. To društvo ima nošo od takratnih časov ter je oboroženo. Na dan sv. Trifuna se priredi v Kotoru velika cerkvena slavnost, kateri prisostvuje „Bokeljska mornarica“. Po cerkvenem slavlju pa plešejo društveniki tega društva na javnem trgu „Kolo“. Društvo je bilo neštetokrat odlikovano.

Samomor v zrakoplovu. — Pariški zrakoplovec baron Fleury se je zaljubil v neko meščanko. Ker je bil pa njegov oče proti zakonu s to meščanko, sta se dvignila oba v zrakoplovu v zrak in se v višini usmrtila. Zrakoplov z mrtvecema je padel na zemljo pri Beuronu v Bretaniji.

Žganjarji v Avstriji pač ni premalo. Našteli so jih 149.455 in plačujejo davka 2.280.000 K. Žganje prinaša skupno državi 90.332.000 K. Popilo se je žganja lani 97.600.000 litrov, 20.451.700 litrov več kakor leta 1879, ko se ga je popilo 77.148.300 litrov. Lani je prišlo na vsakega prebivalca naše državne polovice povprečno 3·70 litra žganja. Žalostne številke!

V Avstraliji imajo sedaj velikanško razvito živinorejo. In to vse od 7 goved, 20 ovac in 7 konj, ki jih je pripeljal seboj prvi guverner Phillip.

Število bolezní, katerim človek lahko zapade znaša nad 1000. Samo oko lahko zboli na 48 različnih boleznih.

Kaj je zanesljivo sredstvo proti kačjemu strupu? — Kakor edino gotovo sredstvo proti učinku kačjega pika se je tekom poskusov pokazal neki serum, ki se ga dobiva od s kačjim strupom večkrat cepljenih kuncev in morskih prešičev. Najboljšo možnost za pridobivanje tega seruma pa nujajo konji. V Berlinu se nahaja tvrdka, ki na ta način pripravlja serum ter ga v velikih množicah pošilja v Indijo, kjer so najstrupenejše kače na svetu.

Serum se najbolje vcepi v kožo trebuha ali lopatice; učinek je gotov, ako se serum vbrizga vsaj dve uri po piku.

Bogat berač. — V Pittsburgu v Ameriki so zaprli nekega 80-letnega Louch-a, ker je dajal znamenja znorelosti. Pri preiskavi njegovega stanovanja so našli v papirju, zlatu in srebru lepo vsoto 625 tisoč kron. Tudi hranilne knjižice za znesek 125 tisoč kron so pri njemu našli. Ves ta denar si je baje nakupičil z beračenjem.

Najden zaklad. — Pri Debnu grade most preko Visle. Pri kopanju temelja za mostnice je našel delavec Rosinski zaboj, napolnjen s cekini. Delavci so se za cekine stepili in jih končno razdelili med seboj. Stvar je prišla v javnost in oblast je uvedla preiskavo. Dognalo se je, da je bilo v zaboju 500 cekinov, od katerih je vsak vreden 18 mark.

Za kratek čas.

Kakor človek je, tak je tudi, pravi neki pregovor. Nedavno sem videl, ko je naša dekla krožnik oblizala. Zdaj ne vem, ali je varčna, snažna ali požrešna.

Kmet pri brivcu. Brivec: „Koliko las naj ostrižem, očka?“ Kmet: „No, za kakih 10 krajcarjev.“

Pač naravno. A: „Povejte mi vendar, kaj delate, da ste tako debeli?“ — B.: „Nič!“

Skrajna skopost. Skopuh: „Torej moram res umreti, gospod zdravnik?“ — Zdravnik: „Ker že odločno zahtevate, vam moram, žal, to potrditi.“ — Skopuh: „Potem vas pa prosim, da ugasnete svečo, ker tudi v temi lahko umrem!“

Novodošlo blago za NASTOPNO SEZONO

se vdobi po zmernih cenah v delavnici in trgovini z gotovimi oblekami

ANTON KRUSIČ,

krojaški mojster in trgovec

v GORICI Tržaška ulica št. 16

(v lastni hiši)

Opozorja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov najrazličnejših

za vsaki stan.

Peter Cotič,
čevljarski mojster, Gorica,
Gosposka ulica 1
Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne. Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Ženitvena ponudba.

Udovec s 6 otroci, star 40 let, ima posestvo, krčmo in mlin, ne daleč od Idrije na Kranjskem, si išče gospodično ali udovo, staro 28—40 l. z nekoliko premoženjem. Blagovoli naj se odgovoriti do 15. t. m. z natančnim naslovom. Na odgovor, ki nima polnega podpisa se ne ozira.

Naslov: T. A. 144, poste restante Idrija (Kranjsko).

Sode

vsake velikosti iz najboljšega hrastovega lesa ima na prodaj „Sodarska zadruga v Tacnu, pošta Št. Vid nad Ljubljano“.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvršno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,

krojaški mojster

ulica sv. Antona 12, GORICA.

urar c. kr. državne zeleznice =
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

ANA LIKAR

naslednica G. Likar

V GORICI -- Sementiška ulica št. 10.

Velika zaloga

pisarniških in šolskih potrebščin.

Raznovrsten papir in papirnati izdelk

Knjige: molitvene, šolske, vpisovalne itd.

Svete podobe.

Tiskovine za duhovnije in županije.

Tiskanje zasebnih tiskovin: računov, napisov itd.

Pergamentna papir za zavijanje masla.

Svilen papir in peresa za umetne cvetlice

Svetilke in okraski za veselice.

Velika izbira razgednic.

Albumi za razglednice, poezije in slike (fotografije.)

Preskrbuje se vezanje knjig ceno dobro in lepo.

Dobra postrežba, vse po nizki ceni.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ % (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5 $\frac{1}{4}$ % (pet in en četrt od sto);
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)“

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, jer vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Najboljše Vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercole“, najnovejšega in izvrstnega sestava so „Ercole“, strojem za dvostroki in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške b.izgalnice

„Syphonia“ so najboljše

Delujejo same.

Pesode za grozdje,

sadje, plugi za vino,

grade, sušilnice za sadje,

ročne stiskalnice

za seno; mlatilnice za

vsteno, mlatilnice za pšenice

stičnice za žito, rezalni

stroji za krmo in ročnimalni za

žito, razne velikosti

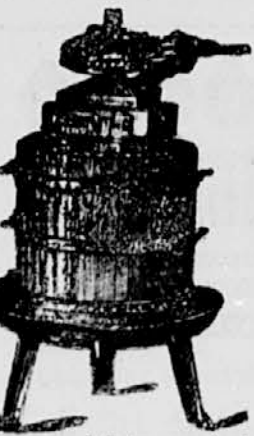
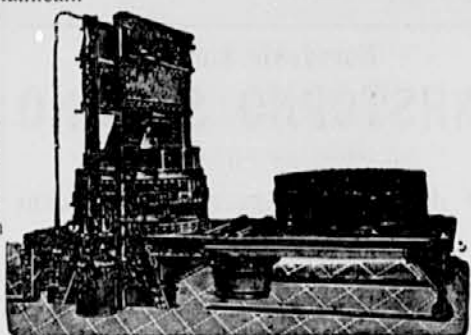
se še razni drugi gospodarski

stroji. — Izdelujejo in

prodajajo z jamstvom kot

posebnost najnovejše, iz

borne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvarnice gospodarskih in vinarških strojev na Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

Nagrajeni v vseh državah z več ko 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolonjami. Ilustrovani ceniki in mnogobrojni pohvale v dokaz.

Slovenska manufakturna trgovina

Franc Ravnikar

GORICA — Raštelj 16 — GORICA

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo raznovrstnega oblačilnega blaga po najzmernejših cenah.

Postrežba točna in solidna!

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredl Raštelja hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi.

POZOR!

Edini specijalist - optik

J. Primožič

Gorica na Kornu št. 13,

priporoča svojo bogato zalogo optičnih predmetov kakor: raznovrstna očala bodisi niklasta ali zlata v vseh števkih. (Bergkristal), leče itd. vse le po zdravniških predpisih.

Velika izber: barometrov, toplomerov, zdravniških toplomerov, kukal za lovce in hribolazce, vage za vino, žganje in razne druge tekočine, mikroskopov ter drugih predmetov spadajočih v to stroko.

Popravila se izvršujejo točno in po zmernih cenah. — Cena blagu konkurenčna.

Na željo se pošilja blago tudi na dom. Za mnogobrojna naročila se toplo priporoča

J. Primožič, optik.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice

z snamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice *uredijo vedno prebavljanje*, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — *Okrepd kelodec, storč, da srgine v kvatem času omotica in životna lenost (mrtvost)*. Te kapljice tudi storč, da človek raje je

(Varstvena snamka)

Cena steklenici 60 v/n.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmane in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi naznanjamo, da smo prevzeli od g. Ant. Jeretiča

mirodilnico in papirnico

v tekališču Josipa Verdija,
(tik sadnega trga.)

Za mnogobrojen obisk se toplo priporočamo

Toroš-Drobnič & drug.